

Rob Schreppers

senior manager Public Finance BNG Bank

INVESTERINGSBEREIDHEID IN TRANSFORMATIE

Banken zijn nauw betrokken bij de gezondheidszorg. Eind 2017 staat er volgens het CBS bij de banken voor EUR 19,3 miljard aan langlopende leningen uit bij zorgaanbieders. BNG Bank heeft hierin een marktaandeel van 36%. In de kern gaat het om kredietverlening voor het realiseren van nieuw zorgvastgoed. Dat gaat van omvangrijke ziekenhuizen tot aan kleinschaliger voorzieningen voor langdurige zorg.

Bancaire financiering van zorgvastgoed
Bijna de helft van de bancaire financiering van zorgvastgoed vindt plaats onder borging van het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Dit levert de zorgaanbieders een flink rentevoordeel op (circa 1%), omdat de betreffende bank geen kredietrisico loopt. Het kredietrisico wordt gedragen door het Waarborgfonds op basis van een kritische analyse vooraf. Als het Waarborgfonds geen rol speelt, dan pakken de banken het op. Eerder dit jaar verscheen de position paper “van bricks naar clicks”, uitgegeven door de Nederlandse Vereniging van Banken. Hierin benadrukte banken dat goed onderbouwde en gezonde ondernemingsplannen kunnen rekenen op toegang tot bancaire leningen en krediet. Ook onderschrijven banken het belang van innovatie om de zorg toegankelijk, betaalbaar en van hoge kwaliteit te houden.

Bancaire financiering van zorgvastgoed was na het uitbreken van de crisis enige tijd niet vanzelfsprekend. In de jaren 2009-2012 heeft BNG Bank, die zelf veel minder geraakt was, het loket open kunnen houden. Dat was bij andere banken niet of veel minder het geval. Inmiddels is die situatie weer genormaliseerd. Er zijn ook meer spelers actief. De Europese Centrale Bank is een rol gaan spelen. Daarnaast zijn investeerders uit binnen- en buitenland actief geworden. Hierdoor is de zorgsector minder afhankelijk van het beperkte aantal uitsluitend Nederlandse banken dat van oudsher de sector bediende. Steeds meer werken partijen samen om de benodigde financieringsmiddelen bij elkaar te krijgen.

Vergroten van financierbaarheid

In een eerdere position paper van de Nederlandse Vereniging van Banken, “Financiering van zorginstellingen”, gaven de banken al aan hoe financierbaarheid kan worden vergroot. Zij wezen daarbij op de complexe en volatiele regelgeving in de zorg. Deze levert onzekerheid op voor zorgaanbieders en dus ook voor financiers. Daarnaast zorgde de declaratiestructuur voor onzekerheid met als gevolg problemen met de accountantsverklaring en liquiditeitsproblemen. Ook wezen de banken op problemen rond het stellen van zekerheden, de doorgaans magere financiële positie van zorgaanbieders, het moeizame inkoopproces en zorgen over de kwaliteit van het management.

Inmiddels is de ergste onzekerheid over de regelgeving tot rust gekomen. De invoering van gereguleerde marktwerking heeft een transitie in de zorgsector op gang gebracht. Daar zitten we nu middenin. Het zorgveld is bezig hier invulling aan te geven met betere samenwerking en een integratie van functies. In het algemeen geldt dat het tempo van de transitie tegenvalt. Daarbij kampt de sector met personeelstekorten, mogelijk groeiende wachtlijsten, een hoge administratieve lastendruk onder een complex stelsel en weerstand tegen verandering vanwege gevestigde belangen bij bestaande partijen.

Transformationeel leiderschap

Het kabinet heeft ingezet op een beweging van “de juiste zorg, naar de juiste plek”. Dit vraagt om leiderschap

“De zorgsector is minder afhankelijk van het beperkte aantal, uitsluitend Nederlandse banken, dat van oudsher de sector bediende. Steeds meer werken partijen samen om de benodigde financieringsmiddelen bij elkaar te krijgen.”

waarbij een herschikking van het zorgveld noodzakelijk is. E-health en andere innovaties moeten meer ruimte krijgen. Er moet meer gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die de techniek biedt. De overheid faciliteert daarom de opschaling van innovatieve toepassingen van gezondheidstechnologie. Er ligt een grote opgave met de elektronische gegevensuitwisseling.

Verduurzaming zorgvastgoed

In 2018 sloten een groot aantal partijen in het zorgveld de Green Deal voor Duurzame zorg. Ook BNG Bank heeft hiervoor getekend. Hiermee onderstrepen wij dat we onze rol willen en kunnen spelen in de verduurzaming van de sector. Inmiddels zijn routekaarten opgesteld met extra maatregelen. In de komende jaren neemt de zorgsector verantwoordelijkheid voor het Klimaatakkoord. Het tempo van de normale vervanging van het zorgvastgoed is onvoldoende. Er zijn aanzienlijke investeringen nodig. BNG Bank staat klaar om kredietverlening, kennis en expertise daarvoor beschikbaar te stellen. Belangrijke succesfactor is of zorgaanbieders hiervoor toereikende bekostiging krijgen.

Om de noodzakelijke transformatie succesvol vorm te geven zijn dus drie zaken nodig. Ten eerste transformatieel leiderschap van bestuurders. Ten tweede is de investeringsbereidheid in technologische innovaties onmisbaar. Tot slot is de verduurzaming van het zorgvastgoed noodzakelijk. ◦